

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه آراء وحدت

رویه

دیوان عالی کشور

ویژه داوطلبان آزمونهای ورودی

کارشناسی ارشد، دکتری، وکالت، قضاوت

سردفتری، مشاوران حقوقی

شامل نص مهم ترین آراء وحدت رویه دیوان عالی کشور تا سال ۹۹ به همراه مواد مرتبط با
آرا و تست های مربوطه

تدوین: ماریا خواجه

نوشین بزرگی زاده

ویراستار: آیدین سیدیوسفی

آراء وحدت رویه - ماریا خواجه - نوشین بزرگی زاده

صفحه آرا: لیلا بعاج زاده
طراح جلد: مریم مظفری

آدرس: شیراز- پارامونت، ابتدای خ قصر دشت، موسسه آموزش عالی فاضل
تلفن: ۰۷۱۳۲۳۰۴۰۱۴ - ۰۷۱۳۲۳۴۳۲۳۴

دانشجوی گرامی

حضور در کلاس‌های موسسه فاضل به دلیل حل مسائل متنوع، ارتباط زنده و دو طرفه بین دانشجو و استاد، قرار گرفتن در جو کنکور، ایجاد انگیزه رقابت، رفع اشکالات دانشجو و آزمون‌های کلاسی که ضمن آن از میزان آمادگی خود مطلع می‌شوید انتخابی است که نمی‌توان آنرا با مطالعه یک یا چند کتاب مقایسه کرد.

شرکت در کنکورهای هماهنگ کشوری موسسه فاضل به شما این امکان را می‌دهد که جایگاه واقعی خود را در رتبه بندی کشوری بیابید چرا که علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد.

سخن مؤلفان

اهمیت مطالعه و تسلط بر آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور بر هیچ کس پوشیده نیست چرا که در بسیاری از موارد، قضات دادگاه ها در مقام صدور رأی، با استنباط های متعارض از قوانین و مقررات، موجب می گردند تا آرای متعارضی در یک موضوع واحد صادر شود که در چنین حالتی، به دلیل اینکه افراد در خصوص حقوق و تکالیف خود دچار سردرگمی نشوند، دیوان عالی کشور اقدام به صدور رأی وحدت رویه می نماید.

در سال های اخیر، آرای وحدت رویه در آزمون های حقوقی نظیر: آزمون وکالت، قضاوت، سردفتری و.... منبع طرح سؤال قرار گرفته و آگاهی دانشجویان حقوق نسبت به آراء وحدت رویه بیش از پیش مهم و ضروری می باشد، لذا با هدف تسهیل در دستیابی دانشجویان محترم به آرای وحدت رویه قضایی در امور حقوقی و کیفری و عدم مراجعه آنان به منابع متعدد و رهایی ایشان از سردرگمی، بر آن شدیم تا با توکل به خدای بزرگ و سعی و تلاش فراوان، آرای مذکور را در یک مجموعه کنار هم گردآوری نماییم تا گامی مؤثر در جهت فراگیری آسانتر آن برداشته شود.

به همین منظور این مجموعه:

- ۱- در دو بخش حقوقی و جزایی تهیه گردیده است.
 - ۲- ذیل هر رأی وحدت رویه تست های تألیفی و سنواتی مرتبط نگاشته شده تا دانشجویان محترم با نمونه تست های آراء آشنا شوند.
 - ۳- تمامی آرای وحدت رویه به ترتیب تاریخ تصویب آن بیان شده تا جستجو و مطالعه آن تسهیل یابد.
 - ۴- در ذیل هر یک از آراء، چکیده و خلاصه آن به صورت جداگانه آورده شده تا در سهولت مطالعه و یادگیری و در نهایت مرور و تسلط بر آراء موثر باشد.
 - ۵- مواد قانونی مرتبط و نکات مهم در خصوص هر یک مورد اشاره قرار گرفته است.
- در پایان ضمن آرزوی موفقیت برای تمامی داوطلبان آزمون های مرتبط با رشته حقوق لازم به ذکر است که کتاب حاضر می تواند برای تمام خانواده حقوقی علاوه بر متقاضیان آزمون های حقوقی مورد استفاده واقع شود. امید است که این مجموعه همچون مجموعه های قبل مورد توجه و استقبال علاقمندان قرار گیرد.

تقدیم به پدر و مادر عزیزمان ...

والدینی که بودنشان تاج افتخاریست بر سر و نامشان دلیلی است بر بودن

نتیجه این همت و تلاش تقدیم آنان

به پاس تعبیر انسانی شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگی

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان که در این سردترین روزگاران بهترین پشتیبان است.

به پاس قلب های بزرگشان که فریادرس است و سرگردانی و ترس در پناهشان به شجاعت می گراید.

و به پاس محبت های بی دریغی که هرگز فروکش نمی کند.

فهرست مطالب

آراء وحدت رویه حقوقی

۱.....	حقوق مدنی.....
۲.....	رأی وحدت رویه شماره ۷۸۴ - ۱۳۹۸/۹/۲۶
۳.....	رأی وحدت رویه شماره ۷۳۳ - ۱۳۹۳/۷/۱۵
۴.....	رأی وحدت رویه شماره ۷۱۸ - ۱۳۹۰/۲/۱۳
۵.....	رأی وحدت رویه شماره ۷۱۶ - ۱۳۸۹/۷/۲۰
۶.....	رأی وحدت رویه شماره ۷۰۸ - ۱۳۸۷/۵/۲۲
۸.....	رأی وحدت رویه شماره ۶۸۱ - ۱۳۸۴/۷/۲۶
۹.....	رأی وحدت رویه شماره ۶۴۷ - ۱۳۷۸/۱۰/۲۸
۱۰.....	رأی وحدت رویه شماره ۶۳۶ - ۱۳۷۸/۴/۱۵
۱۱.....	رأی وحدت رویه شماره ۶۲۰ - ۱۳۷۶/۸/۲۰
۱۲.....	رأی وحدت رویه شماره ۶۱۷ - ۱۳۷۶/۴/۳
۱۴.....	رأی وحدت رویه شماره ۶۰۷ - ۱۳۷۵/۶/۲۰
۱۵.....	رأی وحدت رویه شماره ۵۷۶ - ۱۳۷۱/۷/۱۴
۱۶.....	رأی وحدت رویه شماره ۵۲۰ - ۱۳۶۷/۱۲/۹
۱۷.....	رأی وحدت رویه شماره ۵۱۸ - ۱۳۶۷/۱۱/۱۸
۱۷.....	رأی وحدت رویه شماره ۳۰ - ۱۳۶۴/۱۰/۳
۱۹.....	رأی وحدت رویه شماره ۳۷ - ۱۳۶۳/۹/۱۹
۲۰.....	رأی وحدت رویه شماره ۱ - ۱۳۶۳/۱/۲۹
۲۱.....	رأی وحدت رویه شماره ۲ - ۱۳۶۰/۱/۲۹
۲۲.....	رأی وحدت رویه شماره ۱۱۳ - ۱۳۵۶/۱۱/۲۴
۲۷.....	رأی وحدت رویه شماره ۹۵ - ۱۳۵۶/۷/۱۰
۲۸.....	رأی وحدت رویه شماره ۵۴ - ۱۳۵۱/۱۰/۱۳

..... مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل

۲۹..... رأی وحدت رویه شماره ۴۲ - ۱۳۵۱/۸/۲

۳۰..... رأی وحدت رویه شماره ۲۲۴ - ۱۳۴۹/۸/۸

۳۲..... رأی وحدت رویه شماره ۳۵۶۱ - ۱۳۴۲/۱۲/۲۶

۳۳..... رأی وحدت رویه شماره ۶۹۹ - ۱۳۳۴/۴/۱۷

۳۵..... رأی وحدت رویه شماره ۱۷۹۸ - ۱۳۳۱/۱۱/۱۶

۳۷..... آیین دادرسی مدنی

۳۸..... رأی وحدت رویه شماره ۸۰۵ - ۱۳۹۹/۱۰/۱۶

۳۹..... رأی وحدت رویه شماره ۸۰۳ - ۱۳۹۹/۹/۱۸

۴۰..... رأی وحدت رویه شماره ۸۰۲ - ۱۳۹۹/۹/۱۸

۴۲..... رأی وحدت رویه شماره ۸۰۱ - ۱۳۹۹/۷/۲۲

۴۳..... رأی وحدت رویه شماره ۷۹۷ - ۱۳۹۹/۷/۸

۴۵..... رأی وحدت رویه شماره ۷۹۴ - ۱۳۹۹/۵/۲۱

۴۸..... رأی وحدت رویه شماره ۷۹۳ - ۱۳۹۹/۵/۱۴

۴۹..... رأی وحدت رویه شماره ۷۹۲ - ۱۳۹۹/۴/۲۴

۵۱..... رأی وحدت رویه شماره ۷۷۳ - ۱۳۹۷/۹/۲۰

۵۳..... رأی وحدت رویه شماره ۷۷۱ - ۱۳۹۷/۵/۱۶

۵۵..... رأی وحدت رویه شماره ۷۶۹ - ۱۳۹۷/۴/۲۶

۵۷..... رأی وحدت رویه شماره ۷۶۷ - ۱۳۹۷/۱/۲۱

۵۹..... رأی وحدت رویه شماره ۷۶۰ - ۱۳۹۶/۴/۲۰

۶۳..... رأی وحدت رویه شماره ۷۵۷ - ۱۳۹۶/۱/۲۹

۶۵..... رأی وحدت رویه شماره ۷۵۵ - ۱۳۹۵/۱۰/۱۴

۶۶..... رأی وحدت رویه شماره ۷۵۳ - ۱۳۹۵/۶/۲

۶۸..... رأی وحدت رویه شماره ۷۴۸ - ۱۳۹۵/۱/۲۴

۶۹..... رأی وحدت رویه شماره ۷۴۷ - ۱۳۹۴/۱۰/۲۹

۷۱..... رأی وحدت رویه شماره ۷۴۱ - ۱۳۹۴/۳/۲۶

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آراء وحدت رویه

۷۲ رأی وحدت رویه شماره ۷۳۵ - ۱۳۹۳/۸/۲۰

۷۳ رأی وحدت رویه شماره ۱۲۶ - ۱۳۹۳/۲/۱۵

۷۵ رأی وحدت رویه شماره ۷۳۲ - ۱۳۹۳/۱/۱۹

۷۶ رأی وحدت رویه شماره ۷۲۶ - ۱۳۹۱/۴/۲۷

۷۸ رأی وحدت رویه شماره ۷۲۵ - ۱۳۹۱/۴/۲۰

۸۰ رأی وحدت رویه شماره ۷۲۳ - ۱۳۹۰/۱۰/۲۷

۸۱ رأی وحدت رویه شماره ۷۲۲ - ۱۳۹۰/۱۰/۱۳

۸۲ رأی وحدت رویه شماره ۷۲۰ - ۱۳۹۰/۳/۳

۸۳ رأی وحدت رویه شماره ۷۱۹ - ۱۳۹۰/۲/۲۰

۸۴ رأی وحدت رویه شماره ۷۱۴ - ۱۳۸۸/۱۲/۱۱

۸۵ رأی وحدت رویه شماره ۷۰۵ - ۱۳۸۶/۸/۱

۸۷ رأی وحدت رویه شماره ۶۸۸ - ۱۳۸۵/۳/۲۳

۸۹ رأی وحدت رویه شماره ۶۷۲ - ۱۳۸۳/۱۰/۱

۸۹ رأی وحدت رویه شماره ۶۶۶ - ۱۳۸۳/۳/۱۹

۹۱ رأی وحدت رویه شماره ۶۶۳ - ۱۳۸۲/۱۰/۲

۹۲ رأی وحدت رویه شماره ۶۶۲ - ۱۳۸۲/۷/۲۹

۹۳ رأی وحدت رویه شماره ۶۶۰ - ۱۳۸۲/۱/۱۹

۹۶ رأی وحدت رویه شماره ۶۵۸ - ۱۳۸۱/۱/۲۰

۹۷ رأی وحدت رویه شماره ۶۵۵ - ۱۳۸۰/۹/۲۷

۹۸ رأی وحدت رویه شماره ۶۴۳ - ۱۳۷۸/۹/۱۶

۱۰۰ رأی وحدت رویه شماره ۶۳۹ - ۱۳۷۸/۸/۱۱

۱۰۲ رأی وحدت رویه شماره ۶۲۳ - ۱۳۷۷/۱/۱۸

۱۰۴ رأی وحدت رویه شماره ۶۱۲ - ۱۳۷۵/۱۰/۱۸

۱۰۶ رأی وحدت رویه شماره ۶۰۹ - ۱۳۷۵/۶/۲۷

۱۰۷ رأی وحدت رویه شماره ۵۹۹ - ۱۳۷۴/۴/۱۳

- ۱۰۸ رأی وحدت رویه شماره ۶۰۲ - ۱۳۷۴/۱۰/۲۶
- ۱۱۰ رأی وحدت رویه شماره ۵۷۵ - ۱۳۷۱/۲/۲۹
- ۱۱۱ رأی وحدت رویه شماره ۵۶۹ - ۱۳۷۰/۱۰/۱۰
- ۱۱۲ رأی وحدت رویه شماره ۵۶۸ - ۱۳۷۰/۹/۱۹
- ۱۱۳ رأی وحدت رویه شماره ۵۵۶ - ۱۳۷۰/۲/۱۰
- ۱۱۴ رأی وحدت رویه شماره ۵۵۲ - ۱۳۷۰/۲/۳
- ۱۱۵ رأی وحدت رویه شماره ۵۵۱ - ۱۳۶۹/۱۲/۲۱
- ۱۱۶ رأی وحدت رویه شماره ۵۴۴ - ۱۳۶۹/۱۱/۳۰
- ۱۱۸ رأی وحدت رویه شماره ۵۴۳ - ۱۳۶۹/۱۰/۱۱
- ۱۱۹ رأی وحدت رویه شماره ۵۳۷ - ۱۳۶۹/۸/۱
- ۱۲۱ رأی وحدت رویه شماره ۵۱۲ - ۱۳۶۷/۸/۲
- ۱۲۲ رأی وحدت رویه شماره ۵۰۴ - ۱۳۶۶/۲/۱۰
- ۱۲۴ رأی وحدت رویه شماره ۲۸ - ۱۳۶۴/۹/۱۲
- ۱۲۵ رأی وحدت رویه شماره ۲۲۱ - ۱۳۶۳/۱۰/۱۸
- ۱۲۶ رأی وحدت رویه شماره ۳۱ - ۱۳۶۳/۹/۵
- ۱۲۹ رأی وحدت رویه شماره ۴ - ۱۳۶۳/۲/۱۹
- ۱۲۹ رأی وحدت رویه شماره ۲ - ۱۳۶۲/۱/۲۲
- ۱۳۱ رأی وحدت رویه شماره ۲۳ - ۱۳۶۰/۴/۶
- ۱۳۳ رأی وحدت رویه شماره ۱۲ - ۱۳۶۰/۳/۱۶
- ۱۳۴ رأی وحدت رویه شماره ۳۵۳۰ - ۱۳۶۰/۲/۷
- ۱۳۵ رأی وحدت رویه شماره ۹ - ۱۳۵۹/۳/۲۸
- ۱۳۷ رأی وحدت رویه شماره ۷۲ - ۱۳۵۳/۹/۴
- ۱۳۸ رأی وحدت رویه شماره ۹۰ - ۱۳۵۳/۱۰/۴
- ۱۴۰ رأی وحدت رویه شماره ۲۷ - ۱۳۵۳/۳/۱۵
- ۱۴۱ رأی وحدت رویه شماره ۶۲۲ - ۱۳۴۵/۴/۲۰

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل	آراء وحدت رویه
۱۳۳۹/۲/۲۹ - ۵۷۲	رأی وحدت رویه شماره ۵۷۲
۱۳۳۶/۸/۸ - ۱۵۴۲	رأی وحدت رویه شماره ۱۵۴۲
۱۳۳۵/۱۱/۲۸ - ۲۴۶۷	رأی وحدت رویه شماره ۲۴۶۷
۱۳۳۵/۱۰/۱۰ - ۲۱۱۱	رأی وحدت رویه شماره ۲۱۱۱
۱۳۳۵/۹/۵ - ۱۸۵۵	رأی وحدت رویه شماره ۱۸۵۵
۱۳۳۲/۹/۲۵ - ۱۹۹۹	رأی وحدت رویه شماره ۱۹۹۹
۱۳۲۳/۷/۲۷ - ۲۲۴	رأی وحدت رویه شماره ۲۲۴
۱۵۳	حقوق تجارت
۱۳۹۹/۳/۲۷ - ۷۸۸	رأی وحدت رویه شماره ۷۸۸
۱۳۹۹/۴/۳ - ۷۸۹	رأی وحدت رویه شماره ۷۸۹
۱۳۹۶/۸/۹ - ۷۶۳	رأی وحدت رویه شماره ۷۶۳
۱۳۷۸/۸/۲۵ - ۶۴۱	رأی وحدت رویه شماره ۶۴۱
۱۳۷۴/۲/۱۲ - ۵۹۷	رأی وحدت رویه شماره ۵۹۷
۱۳۷۰/۳/۲۸ - ۵۶۱	رأی وحدت رویه شماره ۵۶۱
۱۳۶۹/۰۷/۱۰ - ۵۳۶	رأی وحدت رویه شماره ۵۳۶
۱۳۶۳/۸/۲۸ - ۲۹	رأی وحدت رویه شماره ۲۹
۱۳۶۱/۱۲/۱۶ - ۳۱	رأی وحدت رویه شماره ۳۱
۱۳۵۱/۱۱/۱۱ - ۶۲	رأی وحدت رویه شماره ۶۲
۱۳۵۰/۹/۱۷ - ۲۹۰	رأی وحدت رویه شماره ۲۹۰
۱۳۵۰/۷/۱ - ۲۱۲	رأی وحدت رویه شماره ۲۱۲
۱۳۴۷/۱۲/۱۴ - ۱۵۵	رأی وحدت رویه شماره ۱۵۵
۱۳۴۵/۴/۲۰ - ۶۲۳	رأی وحدت رویه شماره ۶۲۳
۱۳۴۱/۷/۱۱ - ۱۲	رأی وحدت رویه شماره ۱۲
۱۳۳۹/۱۰/۱۹ - ۳۲۷۱	رأی وحدت رویه شماره ۳۲۷۱

آرای وحدت رویه جزایی

حقوق جزا..... ۱۷۹

۱۸۰ رأی وحدت رویه شماره ۷۹۹-۱۳۹۹/۷/۱۵

۱۸۱ رأی وحدت رویه شماره ۷۹۸-۱۳۹۹/۷/۱۵

۱۸۲ رأی وحدت رویه شماره ۷۹۵-۱۳۹۹/۶/۱۸

۱۸۵ رأی وحدت رویه شماره ۷۶۶-۱۳۹۶/۱۱/۱۷

۱۸۶ رأی وحدت رویه شماره ۷۶۵-۱۳۹۶/۸/۳۰

۱۸۸ رأی وحدت رویه شماره ۷۶۴-۱۳۹۶/۸/۹

۱۹۰ رأی وحدت رویه شماره ۷۶۱-۱۳۹۶/۸/۲

۱۹۰ رأی وحدت رویه شماره ۷۵۹-۱۳۹۶/۴/۲۰

۱۹۳ رأی وحدت رویه شماره ۷۴۰-۱۳۹۴/۱/۱۸

۱۹۴ رأی وحدت رویه شماره ۷۳۸-۱۳۹۳/۱۰/۳۰

۱۹۶ رأی وحدت رویه شماره ۷۳۴-۱۳۹۳/۷/۲۲

۱۹۷ رأی وحدت رویه شماره ۷۲۴-۱۳۹۱/۱/۲۲

۱۹۹ رأی وحدت رویه شماره ۷۱۳-۱۳۸۸/۱۰/۱۵

۲۰۰ رأی وحدت رویه شماره ۶۹۶-۱۳۸۵/۹/۱۴

۲۰۱ رأی وحدت رویه شماره ۶۹۱-۱۳۸۵/۷/۱۱

۲۰۲ رأی وحدت رویه شماره ۶۸۵-۱۳۸۴/۱۲/۲۳

۲۰۵ رأی وحدت رویه شماره ۶۸۳-۱۳۸۴/۱۰/۱۳

۲۰۶ رأی وحدت رویه شماره ۶۷۱-۱۳۸۳/۹/۱۷

۲۰۷ رأی وحدت رویه شماره ۶۶۸-۱۳۸۳/۷/۱۴

۲۰۹ رأی وحدت رویه شماره ۶۵۹-۱۳۸۱/۳/۷

۲۱۰ رأی وحدت رویه شماره ۶۵۴-۱۳۸۰/۷/۱۰

۲۱۱ رأی وحدت رویه شماره ۶۴۵-۱۳۷۸/۹/۲۳

۲۱۲ رأی وحدت رویه شماره ۶۳۸-۱۳۷۸/۶/۹

۲۱۵ رأی وحدت رویه شماره ۶۲۴-۱۳۷۷/۱/۱۸

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آراء وحدت رویه

رأی وحدت رویه شماره ۶۱۹ - ۱۳۷۶/۸/۶ ۲۱۶

رأی وحدت رویه شماره ۶۱۶ - ۱۳۷۶/۳/۶ ۲۱۷

رأی وحدت رویه شماره ۵۳۰ - ۱۳۶۹/۱۲/۱ ۲۱۸

رأی وحدت رویه شماره ۵۲۵ - ۱۳۶۸/۱/۲۹ ۲۲۰

رأی وحدت رویه شماره ۵۲۲ - ۱۳۶۷/۱۲/۲۳ ۲۲۱

رأی وحدت رویه شماره ۴۵ - ۱۳۶۵/۱۰/۲۵ ۲۲۱

رأی وحدت رویه شماره ۳۱ - ۱۳۶۵/۸/۲۰ ۲۲۳

رأی وحدت رویه شماره ۳۲ - ۱۳۶۵/۸/۲۰ ۲۲۴

رأی وحدت رویه شماره ۵۲ - ۱۳۶۳/۱۱/۱ ۲۲۵

رأی وحدت رویه شماره ۴۰ - ۱۳۶۳/۹/۲۶ ۲۲۶

رأی وحدت رویه شماره ۱۳ - ۱۳۶۲/۷/۶ ۲۲۶

رأی وحدت رویه شماره ۳۱ - ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ ۲۲۷

رأی وحدت رویه شماره ۳۹ - ۱۳۶۰/۱۱/۱۲ ۲۲۸

رأی وحدت رویه شماره ۳۵ - ۱۳۶۰/۹/۱۰ ۲۳۰

رأی وحدت رویه شماره ۲۴/۵۹ - ۱۳۵۹/۱۲/۹ ۲۳۱

رأی وحدت رویه شماره ۲۳۳ - ۱۳۴۹/۱۰/۲ ۲۳۲

رأی وحدت رویه شماره ۴۶۶۸ - ۱۳۳۶/۹/۷ ۲۳۳

رأی وحدت رویه شماره ۱۱۸۸ - ۱۳۳۶/۳/۳۰ ۲۳۳

آیین دادرسی کیفری ۲۳۵

رأی وحدت رویه شماره ۸۰۰ - ۱۳۹۹/۷/۲۲ ۲۳۶

رأی وحدت رویه شماره ۷۹۶ - ۱۳۹۹/۷/۱ ۲۳۷

رأی وحدت رویه شماره ۷۶۸ - ۱۳۹۷/۱/۲۱ ۲۳۹

رأی وحدت رویه شماره ۷۶۲ - ۱۳۹۶/۸/۲ ۲۴۰

رأی وحدت رویه شماره ۷۵۹ - ۱۳۹۶/۴/۲۰ ۲۴۱

رأی وحدت رویه شماره ۷۵۸ - ۱۳۹۶/۴/۱۳ ۲۴۵

- ۲۴۶ رأی وحدت رویه شماره ۷۵۶ - ۱۳۹۵/۱۰/۱۴
- ۲۴۷ رأی وحدت رویه شماره ۷۵۴ - ۱۳۹۵/۰۸/۲۵
- ۲۴۸ رأی وحدت رویه شماره ۷۵۲ - ۱۳۹۵/۶/۲
- ۲۵۰ رأی وحدت رویه شماره ۷۵۱ - ۱۳۹۵/۵/۵
- ۲۵۳ رأی وحدت رویه شماره ۷۴۹ - ۱۳۹۵/۱/۲۴
- ۲۵۶ رأی وحدت رویه شماره ۷۴۶ - ۱۳۹۴/۱۰/۲۹
- ۲۵۸ رأی وحدت رویه شماره ۷۴۵ - ۱۳۹۴/۸/۲۶
- ۲۵۹ رأی وحدت رویه شماره ۷۴۴ - ۱۳۹۴/۸/۱۹
- ۲۶۲ رأی وحدت رویه شماره ۷۴۳ - ۱۳۹۴/۸/۵
- ۲۶۳ رأی وحدت رویه شماره ۷۴۲ - ۱۳۹۴/۵/۶
- ۲۶۴ رأی وحدت رویه شماره ۷۳۷ - ۱۳۹۳/۰۹/۱۱
- ۲۶۶ رأی وحدت رویه شماره ۷۳۶ - ۱۳۹۳/۰۹/۰۴
- ۲۶۸ رأی وحدت رویه شماره ۷۳۱ - ۱۳۹۲/۸/۲۸
- ۲۶۹ رأی وحدت رویه شماره ۷۲۹ - ۱۳۹۱/۱۲/۱
- ۲۷۰ رأی وحدت رویه شماره ۷۲۸ - ۱۳۹۱/۹/۲۸
- ۲۷۱ رأی وحدت رویه شماره ۷۲۷ - ۱۳۹۱/۹/۲۱
- ۲۷۲ رأی وحدت رویه شماره ۷۲۱ - ۱۳۹۰/۴/۲۱
- ۲۷۳ رأی وحدت رویه شماره ۷۱۵ - ۱۳۸۹/۱/۲۴
- ۲۷۶ رأی وحدت رویه شماره ۷۰۷ - ۱۳۸۶/۱۲/۲۱
- ۲۷۸ رأی وحدت رویه شماره ۶۹۸ - ۱۳۸۶/۱/۲۱
- ۲۷۸ رأی وحدت رویه شماره ۶۹۵ - ۱۳۸۵/۹/۷
- ۲۸۰ رأی وحدت رویه شماره ۶۹۰ - ۱۳۸۵/۵/۳
- ۲۸۱ رأی وحدت رویه شماره ۶۸۴ - ۱۳۸۴/۱۱/۴
- ۲۸۲ رأی وحدت رویه شماره ۶۸۲ - ۱۳۸۴/۱۰/۶
- ۲۸۳ رأی وحدت رویه شماره ۶۸۰ - ۱۳۸۴/۵/۲۵

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آراء وحدت رویه

۲۸۳ رأی وحدت رویه شماره ۶۶۹ - ۱۳۸۳/۷/۲۱

۲۸۴ رأی وحدت رویه شماره ۶۶۴ - ۱۳۸۲/۱۰/۳۰

۲۸۶ رأی وحدت رویه شماره ۶۵۷ - ۱۳۸۰/۱۲/۱۴

۲۸۸ رأی وحدت رویه شماره ۶۵۱ - ۱۳۷۹/۸/۳

۲۹۰ رأی وحدت رویه شماره ۶۴۹ - ۱۳۷۹/۷/۵

۲۹۱ رأی وحدت رویه شماره ۶۳۰ - ۱۳۷۷/۱۱/۶

۲۹۱ رأی وحدت رویه شماره ۶۲۵ - ۱۳۷۷/۲/۸

۲۹۲ رأی وحدت رویه شماره ۶۲۱ - ۱۳۷۶/۹/۴

۲۹۳ رأی وحدت رویه شماره ۶۱۴ - ۱۳۷۵/۱۱/۳۰

۲۹۵ رأی وحدت رویه شماره ۶۰۶ - ۱۳۷۵/۳/۱

۲۹۶ رأی وحدت رویه شماره ۶۰۰ - ۱۳۷۴/۷/۴

۲۹۷ رأی وحدت رویه شماره ۵۸۳ - ۱۳۷۲/۷/۶

۲۹۷ رأی وحدت رویه شماره ۵۸۱ - ۱۳۷۱/۱۲/۲

۲۹۹ رأی وحدت رویه شماره ۵۸۲ - ۱۳۷۱/۱۲/۲

۳۰۰ رأی وحدت رویه شماره ۵۷۷ - ۱۳۷۱/۷/۲۱

۳۰۱ رأی وحدت رویه شماره ۵۷۳ - ۱۳۷۰/۱۱/۱

۳۰۲ رأی وحدت رویه شماره ۵۷۱ - ۱۳۷۰/۱۱/۱

۳۰۴ رأی وحدت رویه شماره ۵۶۳ - ۱۳۷۰/۳/۲۸

۳۰۶ رأی وحدت رویه شماره ۵۴۱ - ۱۳۶۹/۱۰/۴

۳۰۶ رأی وحدت رویه شماره ۵۳۸ - ۱۳۶۹/۸/۱

۳۰۷ رأی وحدت رویه شماره ۵۳۵ - ۱۳۶۹/۷/۳

۳۰۹ رأی وحدت رویه شماره ۵۲۴ - ۱۳۶۸/۱/۲۹

۳۱۰ رأی وحدت رویه شماره ۵۱۷ - ۱۳۶۷/۱۱/۱۸

۳۱۱ رأی وحدت رویه شماره ۵۰۹ - ۱۳۶۷/۳/۴

۳۱۲ رأی وحدت رویه شماره ۵ - ۱۳۶۳/۲/۱۹

آراء وحدت رویه

حقوق مدنی

رأی وحدت رویه شماره ۷۸۴ - ۱۳۹۸/۹/۲۶

موضوع: ادعای حق شخص ثالث نسبت به مال توقیف شده

متن رأی: نظر به این که طبق ماده ۸ قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۲۲/۶/۲۷ ترتیب شکایت از طرز عمل و اقدامات اجرایی و مرجع رسیدگی به آن و به طور کلی آنچه برای اجرای اسناد رسمی لازم است طبق آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی مصوب ۱۳۸۷/۶/۱۱ ریاست قوه قضائیه است و ماده ۱۶۹ این آیین نامه، مرجع صالح برای رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی را رئیس ثبت محل تعیین کرده است و در مواردی که ثالث نسبت به مال توقیف شده ادعای حق نماید این امر مانع از مراجعه او به دادگاه صالح و اقامه دعوی برای اثبات حقانیت خود نیست، بنابراین، رأی شعبه سوم دیوان عالی کشور که بر این مبنا صادر شده است، به اکثریت آراء اعضای حاضر صحیح و قانونی تشخیص داده می شود و طبق ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه ها و سایر مراجع اعم از قضایی و غیر آن لازم الاتباع است.

چکیده: تعیین رئیس ثبت محل به عنوان مرجع صالح برای رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی، مانع از مراجعه شخص ثالثی که نسبت به مال توقیف شده ادعای حق می نماید به دادگاه صالح و اقامه دعوا برای اثبات حقانیت خود نیست.

مواد مرتبط:

ماده ۱۶۹ آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی مصوب ۸۷/۶/۱۱ رئیس قوه قضائیه

عملیات اجرائی بعد از صدور دستور اجرا (مهر اجرا شود) شروع و هر کس (اعم از متعهد سند و هر شخص ذی نفع) که از عملیات اجرائی شکایت داشته باشد می تواند شکایت خود را با ذکر دلیل و ارائه مدارک به رئیس ثبت محل تسلیم کند و رئیس ثبت مکلف است فوراً رسیدگی نموده و با ذکر دلیل رأی صادر کند. نظر رئیس ثبت به هر حال برابر مقررات به اشخاص ذینفع ابلاغ می شود و اشخاص ذینفع اگر شکایتی از تصمیم رئیس ثبت داشته باشند می توانند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ شکایت خود را به ثبت محل و یا هیأت نظارت صلاحیت دار تسلیم نمایند تا قضیه برابر بند ۸ ماده ۲۵ اصلاحی قانون ثبت در هیأت نظارت طرح و رسیدگی شود.

رأی وحدت رویه شماره ۷۳۳ - ۱۳۹۳/۷/۱۵

موضوع: تعهد بایع به پرداخت غرامات به مشتری در صورت مستحق للغير بودن مبيع

متن رأی: به موجب ماده ۳۶۵ قانون مدنی، بیع فاسد اثری در تملک ندارد، یعنی مبيع و ثمن کماکان در مالکیت بایع و مشتری باقی می ماند و حسب مواد ۳۹۰ و ۳۹۱ قانون مرقوم، اگر بعد از قبض ثمن، مبيع کلاً یا جزئاً مستحق للغير درآید، بایع ضامن است و باید ثمن را مسترد دارد و در صورت جهل مشتری به وجود فساد، از عهده غرامات وارد شده بر مشتری نیز برآید و چون ثمن در اختیار بایع بوده است در صورت کاهش ارزش ثمن و اثبات آن، با توجه به اطلاق عنوان غرامات در ماده ۳۹۱ قانون مدنی بایع قانوناً ملزم به جبران آن است؛ بنابراین دادنامه شماره ۳۶۰ مورخ ۱۳۸۹/۳/۳۱ شعبه یازدهم دادگاه تجدیدنظر استان آذربایجان غربی در حدی که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص می گردد. این رأی طبق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸ در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه ها لازم الاتباع است.

چکیده: اگر بعد از قبض ثمن مبيع کلاً یا جزئاً مستحق للغير درآید، بایع ضامن است و باید ثمن را مسترد دارد و در صورت جهل مشتری به وجود فساد، از عهده غرامات وارد شده بر مشتری نیز برآید و چون ثمن در اختیار بایع بوده است، در صورت کاهش ارزش ثمن و اثبات آن، بایع قانوناً ملزم به جبران آن است.

مواد مرتبط:

ماده ۳۶۵ قانون مدنی

بیع فاسد اثری در تملک ندارد.

ماده ۳۹۰ قانون مدنی

اگر بعد از قبض ثمن مبيع کلاً یا جزئاً مستحق للغير در آید بایع ضامن است اگر چه تصریح به ضمان نشده باشد.

ماده ۳۹۱ قانون مدنی

در صورت مستحق للغير درآمدن کل یا بعض از مبيع بایع باید ثمن مبيع را مسترد دارد و در صورت جهل مشتری به وجود فساد بایع باید از عهده غرامات وارده بر مشتری نیز برآید.

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل حقوق مدنی

تست ۱: به موجب منطوق رأی وحدت رویه شماره ۷۳۳ هیأت عمومی دیوان عالی کشور در باب ضمان درک، کدام مورد در خصوص تعهد فروشنده فضولی صحیح است؟ (وکالت ۹۴)

- ۱) باید علاوه بر ثمن، قیمت روز مبیع را به مشتری مسترد کند.
- ۲) باید از باب تعهد استرداد ثمن، کاهش ارزش ثمن را جبران کند.
- ۳) باید بر مبنای تعهد پرداخت غرامت، کاهش ارزش ثمن را جبران کند.
- ۴) باید با رعایت ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی مدنی، خسارت تأخیر تأدیه را پرداخت کند.

پاسخ: گزینه «۳» صحیح است.

تست ۲: شخصی ملک متعلق به برادر خود را بدون اذن وی می فروشد و ثمن را تحویل می گیرد و در برابر خریدار تعهد می کند رضایت برادرش را جلب کند. اگر مالک راضی به فروش نشود خریدار مستحق چه چیزی است؟ (دکتری سراسری ۹۶)

- ۱) استرداد مبلغ اسمی ثمن و خسارت ناشی از بطلان معامله
- ۲) استرداد ثمن و خسارت ناشی از کاهش ارزش ثمن
- ۳) مطالبه ثمن معادل قیمت روز مبیع و خسارات
- ۴) استرداد مبلغ اسمی ثمن

پاسخ: گزینه «۴» صحیح است. در صورت علم مشتری به وجود فساد معامله، بایع فقط نسبت به ثمن معامله ضامن است.

رأی وحدت رویه شماره ۷۱۸ - ۱۳۹۰/۲/۱۳

موضوع: حق حبس زوجه

متن رأی: مستفاد از ماده ۱۰۸۵ قانون مدنی این است که زن در صورت حال بودن مهر می تواند تا مهر به او تسلیم نشده از ایفاء مطلق وظایفی که شرعاً و قانوناً در برابر شوهر دارد امتناع نماید، بنابراین رأی شعبه پنجم دادگاه تجدیدنظر استان لرستان که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص و تأیید می گردد. این رأی طبق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و کلیه دادگاه ها لازم الاتباع است.

چکیده: زن می تواند تا مهر به او تسلیم نشده از ایفاء مطلق وظایف شرعی و قانونی خود امتناع نماید.

رأی وحدت رویه شماره ۵۲۰ - ۱۳۶۷/۱۲/۹

موضوع: شمول قانون روابط موجر و مستأجر مصوب ۱۳۶۲ بر کلیه اماکن مسکونی که به منظور اجاره به تصرف متصرف داده شده

متن رأی: ماده اول قانون روابط موجر و مستأجر مصوب اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۲ علی الاطلاق کلیه اماکن مسکونی را که به شرح این ماده به منظور اجاره به تصرف متصرف داده شده یا بشود مشمول قانون مزبور قرار داده و ماده ۱۵ این قانون با ماده اول آن تعارض ندارد و از حکم کلی آن مستثنی نمی باشد بنابراین کلیه اماکن مسکونی که به شرح ماده اول به منظور اجاره به تصرف متصرف داده شده یا بعداً داده شود تابع مقررات قانون مزبور و ماده ۴۹۴ قانون مدنی و شرایط مقرر طرفین است و رأی شعبه دوم دادگاه حقوقی یک ارومیه که بر اساس این نظر صادر شده صحیح تشخیص می شود. این رأی بر طبق ماده ۳ از مواد الحاقی به قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۳۷ برای دادگاه ها در موارد مشابه لازم الاتباع است.

چکیده: بین ماده ۱ قانون روابط موجر و مستأجر مصوب ۱۳۶۲ با ماده ۱۵ همان قانون هیچ تعارضی نیست و این قانون کلیه اماکن مسکونی که به منظور اجاره به تصرف متصرف داده می شود را در بر می گیرد.

مواد مرتبط:

ماده ۱ قانون روابط موجر و مستأجر مصوب ۱۳۶۲

اماکنی که برای سکنی با تراضی با موجر به عنوان اجاره یا صلح منافع و یا هر عنوان دیگری به منظور اجاره به تصرف متصرف داده شده یا بشود اعم از این که سند رسمی یا سند عادی تنظیم شده یا نشده باشد مشمول مقررات این قانون است.

ماده ۱۵ قانون روابط موجر و مستأجر مصوب ۱۳۶۲

از تاریخ تصویب این قانون اجاره محل هایی که برای سکونت واگذار می شود تاریخ مقررات قانون مدنی و این قانون و شرایط مقرر بین طرفین می باشد.

ماده ۴۹۴ قانون مدنی

عقد اجاره به محض انقضاء مدت بر طرف میشود و اگر پس از انقضاء آن مستأجر عین مستأجره را بدون اذن مالک مدتی در تصرف خود نگاه دارد موجر برای مدت مزبور مستحق اجرت المثل خواهد بود اگر چه مستأجر استیفاء منفعت نکرده باشد و اگر با اجازه مالک در تصرف نگه دارد وقتی باید اجرت المثل بدهد که استیفاء منفعت کرده باشد مگر اینکه مالک اجازه داده باشد که مجاناً استفاده نماید.

رأی وحدت رویه شماره ۵۱۸ - ۱۳۶۷/۱۱/۱۸

موضوع: دعوای ولی قهری مبنی بر نرسیدن مولی علیه به سن بلوغ

متن رأی: سمت ولایت قهری پدر نسبت به فرزند در ماده ۱۱۸۰ قانون مدنی تصریح شده که تا رسیدن به سن بلوغ ادامه می‌یابد سند سجلی هم در اثبات بلوغ طریقت دارد لذا چنانچه سند سجلی حکایت از بلوغ داشته اما ولی قهری مدعی نرسیدن فرزند خود به سن بلوغ باشد و اصلاح تاریخ تولد او را بخواهد قبول دادخواست ولی قهری و رسیدگی به دعوی منعی ندارد بنابراین رأی شعبه پانزدهم دیوان عالی کشور صحیح و منطبق با موازین قانونی است این رأی بر طبق ماده واحده قانون وحدت رویه قضایی مصوب ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه ها در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

چکیده: اگر سند سجلی حکایت از بلوغ داشته اما ولی قهری مدعی نرسیدن مولی علیه به سن بلوغ باشد، رسیدگی به دعوای او منعی ندارد.

مواد مرتبط:

ماده ۱۱۸۰ قانون مدنی

طفل صغیر تحت ولایت قهری پدر و جد پدری خود می باشد و همچنین است طفل غیر رشید یا مجنون در صورتی که عدم رشد یا جنون او متصل به صغر باشد.

تست: آیا ولی قهری می تواند برخلاف مفاد شناسنامه مولی علیه مدعی نرسیدن او به سن بلوغ باشد؟

(۱) خیر، زیرا ادعا برخلاف مفاد رسمی مسموع نیست.

(۲) خیر، زیرا با رسیدن مولی علیه به سن بلوغ طبق شناسنامه، ولایت ولی ساقط می شود.

(۳) بله، زیرا شناسنامه در اثبات بلوغ طریقت دارد.

(۴) ولی قهری تنها با کسب رضایت دادستان می تواند چنین ادعایی را مطرح کند.

پاسخ: گزینه «۳» صحیح است.

رأی وحدت رویه شماره ۳۰ - ۱۳۶۴/۱۰/۳

موضوع: نصب قیم برای افراد فاقد ولی خاص پس از رسیدن به سن بلوغ و قبل از اثبات رشد

متن رأی: ماده ۱۲۱۰ قانون مدنی اصلاحی هشتم دی ماه ۱۳۶۱ که علی القاعده رسیدن صغار به سن بلوغ را دلیل رشد قرار داده و خلاف آن را محتاج به اثبات دانسته ناظر به دخالت آنان در هر نوع امور

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل حقوق مدنی
مربوط به خود می باشد مگر در مورد امور مالی که به حکم تبصره ۲ ماده مرقوم مستلزم اثبات رشد است به عبارۀ آخری صغیر پس از رسیدن به سن بلوغ و اثبات رشد می تواند نسبت به اموالی که از طریق انتقالات عهدی یا قهری قبل از بلوغ مالک شده مستقلاً تصرف و مداخله نماید و قبل از اثبات رشد از این نوع مداخله ممنوع است و بر این اساس نصب قیم به منظور اداره امور مالی و استیفاء حقوق ناشی از آن برای افراد فاقد ولی خاص پس از رسیدن به سن بلوغ و قبل از اثبات رشد هم ضروری است بنابراین رأی دادگاه عمومی حقوقی فسا قائم مقام دادگاه مدنی خاص در حدی که با این نظر مطابقت دارد صحیح تشخیص می شود. این رأی بر طبق ماده ۳ از مواد اضافه شده به قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۳۷ برای دادگاه ها در مورد مشابه لازم الاتباع است.

چکیده : نصب قیم به منظور اداره امور مالی و استیفاء حقوق ناشی از آن برای افراد فاقد ولی خاص پس از رسیدن به سن بلوغ و قبل از اثبات رشد ضروری است.

مواد مرتبط:

ماده ۱۲۱۰ قانون مدنی

هیچکس را نمی توان بعد از رسیدن به سن بلوغ به عنوان جنون یا عدم رشد محجور نمود مگر آنکه عدم رشد یا جنون او ثابت شده باشد.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۷۰/۸/۱۴) - سن بلوغ در پسر پانزده سال تمام و در دختر نه سال تمام قمری است.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۷۰/۸/۱۴) - اموال صغیری را که بالغ شده است در صورتی می توان به او داد که رشد او ثابت شده باشد.

تست: نصب قیم به منظور اداره امور مالی و استیفاء حقوق ناشی از آن برای افراد فاقد ولی خاص:

- ۱) پس از رسیدن به سن بلوغ و اثبات رشد ضروری است.
- ۲) قبل از رسیدن به سن بلوغ و اثبات رشد ضروری است.
- ۳) در هر صورت ضروری است.
- ۴) پس از رسیدن به سن بلوغ و قبل از اثبات رشد ضروری است.

پاسخ: گزینه «۴» صحیح است.

آراء وحدت رویه

آیین دادرسی مدنی

رأی وحدت رویه شماره ۸۰۵ - ۱۶/۱۰/۱۳۹۹

موضوع: تعیین وجه التزام قراردادی به منظور جبران خسارت تأخیر در ایفای تعهدات پولی

متن رأی: تعیین وجه التزام قراردادی به منظور جبران خسارت تأخیر در ایفای تعهدات پولی، مشمول اطلاق ماده ۲۳۰ قانون مدنی و عبارت قسمت اخیر ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹ است و با عنایت به ماده ۶ قانون اخیرالذکر، مبلغ وجه التزام تعیین شده در قرارداد، حتی اگر بیشتر از شاخص قیمت‌های اعلامی رسمی (نرخ تورم) باشد، در صورتی که مغایرتی با قوانین و مقررات امری از جمله مقررات پولی نداشته باشد، معتبر و فاقد اشکال قانونی است. بنا به مراتب، رأی شعبه ۲۵ دادگاه تجدیدنظر استان مازندران تاحدی که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آرا صحیح و قانونی تشخیص داده می‌شود. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی، در موارد مشابه برأی شعب دیوان عالی کشور، دادگاه‌ها و سایر مراجع، اعم از قضایی و غیر آن لازم‌الاتباع است.

چکیده: مبلغ وجه التزام تعیین شده در قرارداد، حتی اگر بیشتر از شاخص قیمت‌های اعلامی رسمی (نرخ تورم) باشد، اگر مغایرتی با قوانین امری نداشته باشد، معتبر است.

مواد مرتبط:

ماده ۶ قانون آیین دادرسی مدنی

عقود و قراردادهایی که مخل نظم عمومی یا بر خلاف اخلاق حسنه که مغایر با موازین شرع باشد در دادگاه قابل ترتیب اثر نیست.

ماده ۲۳۰ قانون آیین دادرسی مدنی

در دعاوی مدنی (حقوقی) تعداد و جنسیت گواه ، همچنین ترکیب گواهان با سوگند به ترتیب ذیل می‌باشد:

الف - اصل طلاق و اقسام آن و رجوع در طلاق و نیز دعاوی غیر مالی از قبیل مسلمان بودن ، بلوغ ، جرح و تعدیل، عفو از قصاص ، وکالت، وصیت با گواهی دو مرد.

ب - دعاوی مالی یا آنچه که مقصود از آن مال می‌باشد از قبیل دین، ثمن مبیع، معاملات ، وقف ، اجاره، وصیت به نفع مدعی، غصب، جنایات خطائی و شبه عمد که موجب دیه است با گواهی دو مرد یا یک مرد و دو زن.

چنانچه برای خواهان امکان اقامه بینه شرعی نباشد می‌تواند با معرفی یک گواه مرد یا دو زن به ضمیمه یک سوگند ادعای خود را اثبات کند. در موارد مذکور در این بند، ابتدا گواه واجد شرایط شهادت می‌دهد، سپس سوگند توسط خواهان ادا می‌شود.

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آراء وحدت رویه
ج - دعاوی که اطلاع بر آنها معمولاً در اختیار زنان است از قبیل ولادت ، رضاع، بکارت، عیوب درونی
زنان با گواهی چهار زن، دو مرد یا یک مرد و دو زن.
د - اصل نکاح با گواهی دو مرد و یا یک مرد و دو زن.

ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی مدنی

در دعوایی که موضوع آن دین و از نوع وجه رایج بوده و با مطالبه داین و تمکن مدیون، مدیون امتناع از پرداخت نموده، در صورت تغییر فاحش شاخص قیمت سالانه از زمان سررسید تا هنگام پرداخت و پس از مطالبه طلبکار، دادگاه با رعایت تناسب تغییر شاخص سالانه که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌گردد محاسبه و مورد حکم قرار خواهد داد مگر این که طرفین به نحو دیگری مصالحه نمایند.

رأی وحدت رویه شماره ۸۰۳ - ۱۳۹۹/۹/۱۸

موضوع: مرجع رسیدگی به اعتراضات و شکایات از آراء و تصمیمات قطعی کمیسیون موضوع ماده ۱۰۰ قانون شهرداری

متن رأی: مطابق تبصره ۱۰ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی، آراء صادره از کمیسیون موضوع این ماده قابل اعتراض در کمیسیون هم‌عرض است و برابر بند ۲ ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام، رسیدگی به اعتراضات و شکایات از آراء و تصمیمات قطعی کمیسیون موضوع ماده ۱۰۰ قانون شهرداری در صلاحیت دیوان عدالت اداری است. بنا به مراتب و با عنایت به ذیل ماده ۱۰ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹، اعتراض اشخاص حقوقی دولتی و عمومی نسبت به آراء کمیسیون یادشده در هر حال قابل طرح و رسیدگی در دادگاه‌های عمومی نیست و رأی شعبه پانزدهم دادگاه تجدیدنظر استان مازندران که در نتیجه با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص داده می‌شود. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی، در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور، دادگاه‌ها و سایر مراجع، اعم از قضایی و غیر آن لازم‌الاتباع است.

چکیده: اعتراض اشخاص ثالث حقوقی دولتی و عمومی نسبت به آراء کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری در هر حال قابل طرح و رسیدگی در دادگاه‌های عمومی نیست.

رأی وحدت رویه شماره ۲۲۱ - ۱۳۶۳/۱۰/۱۸

موضوع: تعیین مرجع صالح نسبت به مطالبه اجرت المثل زمین زراعتی

متن رأی: نظر به این که صلاحیت دادگاه محل وقوع مال غیر منقول ماده ۳۳ قانون آئین دادرسی مدنی (در دعاوی راجع به غیرمنقول اعم از دعوی مالکیت و سایر حقوق راجع به آن) حتی در صورت مقیم نبودن مدعی و مدعی علیه در حوزه محل وقوع مال غیرمنقول استثنایی بر اصل صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده موضوع ماده ۲۱ قانون فوق الاشعار می باشد و با عنایت به این که با تعاریفی که از اموال غیرمنقول و اموال منقوله در موارد ۱۲ الی ۲۲ قانون مدنی به عمل آمده از ماده ۲۰ آن چنین استنباط می شود که قانون گذار بین دعوی مطالبه وجوه مربوطه به غیر منقول ناشی از عقود قراردادهای و دعوی مطالبه وجوه مربوط به غیر منقول و نیز اجرت المثل آن در غیر مورد عقود و قراردادهای فائل به تفصیل شده و دعاوی قسم اول را منطوقاً از حیث صلاحیت محاکم در حکم منقول و دعاوی قسم دوم را مفهوماً از دعاوی راجع به غیرمنقول دانسته است که نتیجتاً دعاوی اخیرالذکر تحت شمول حکم ماده ۲۳ قانون آیین دادرسی مدنی قرار می گیرد بنا به مراتب در اختلاف نظر حاصله بین شعب ۳ و ۲۱ دیوان عالی کشور از یک طرف و ۱۳ و ۲۲ دیوان عالی کشور از طرف دیگر احکام صادره از شعب ۱۳ و ۲۲ که در مسیر استنباط مذکور قرار دارد مورد تأیید می باشد این رأی بر طبق قانون مربوط به وحدت رویه قضایی مصوب تیرماه ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و برای دادگاه ها در موارد مشابه لازم الاتباع است.

چکیده: مطالبه اجرت المثل زمین زراعتی از مصادیق راجع به غیرمنقول است فلذا رسیدگی به آن در صلاحیت دادگاه محل وقوع ملک غیرمنقول است.

مواد مرتبط:

ماده ۱۱ قانون آیین دادرسی مدنی

دعوا باید در دادگاهی اقامه شود که خوانده، در حوزه قضایی آن اقامتگاه دارد و اگر خوانده در ایران اقامتگاه نداشته باشد، در صورتی که در ایران محل سکونت موقت داشته باشد، در دادگاه همان محل باید اقامه گردد و هرگاه در ایران اقامتگاه و یا محل سکونت موقت نداشته ولی مال غیرمنقول داشته باشد، دعوا در دادگاهی اقامه می شود که مال غیرمنقول در حوزه آن واقع است و هرگاه مال غیرمنقول هم نداشته باشد، خواهان در دادگاه محل اقامتگاه خود اقامه دعوا خواهد کرد.

تبصره- حوزه قضایی عبارت است از قلمرو یک بخش یا شهرستان که دادگاه در آن واقع است. تقسیم بندی حوزه قضایی به واحدهایی از قبیل مجتمع یا ناحیه، تغییری در صلاحیت عام دادگاه مستقر در آن نمی دهد.

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آیین دادرسی مدنی

ماده ۱۲ قانون آیین دادرسی مدنی

دعاوی مربوط به اموال غیرمنقول اعم از دعاوی مالکیت، مزاحمت، ممانعت از حق، تصرف عدوانی و سایر حقوق راجع به آن در دادگاهی اقامه می شود که مال غیرمنقول در حوزه آن واقع است، اگرچه خوانده در آن حوزه مقیم نباشد.

ماده ۱۲ قانون مدنی

مال غیرمنقول آن است که از محلی به محل دیگر نتوان نقل نمود اعم از اینکه استقرار آن ذاتی باشد یا به واسطه عمل انسان به نحوی که نقل آن مستلزم خرابی یا نقص خود مال یا محل آن شود.

ماده ۲۲ قانون مدنی

مصالح بنائی از قبیل سنگ و آجر و غیره که برای بنائی تهیه شده یا به واسطه خرابی از بنا جدا شده باشد مادامی که در بنا به کار نرفته داخل منقول است.

تست: دعاوی مطالبه وجوه مربوط به اموال غیرمنقول، در غیر مورد عقد و قراردادها

..... (سراسری ۸۶)

۱) منقول و در صلاحیت دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول است.

۲) منقول و در صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده است.

۳) غیرمنقول و در صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده است.

۴) غیرمنقول و در صلاحیت دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول است.

پاسخ: گزینه «۴» صحیح است.

رأی وحدت رویه شماره ۳۱ - ۱۳۶۳/۹/۵

موضوع: صلاحیت محاکم در دعاوی مربوط به مطالبه وجوه مربوط به اموال غیرمنقول

متن رأی: نظر به این که صلاحیت دادگاه محل وقوع مال غیر منقول موضوع ماده ۲۳ قانون آیین دادرسی مدنی (در دعاوی راجعه به غیر منقول اعم از دعوی مالکیت و سایر حقوق راجعه به آن) حتی در صورت مقیم نبودن مدعی و مدعی علیه در حوزه محل وقوع مال غیرمنقول استثنایی بر اصل صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده موضوع ماده ۲۱ قانون فوق‌الاشعار می‌باشد و با عنایت به این که با تعاریفی که از اموال غیر منقول و اموال منقوله در مواد ۱۲ الی ۲۲ قانون مدنی به عمل آمده از ماده ۲۰ آن چنین استنباط می‌شود که قانون‌گذار بین دعوی مطالبه وجوه مربوط به غیر منقول ناشی از عقود قراردادها و دعوی مطالبه وجوه مربوط به غیرمنقول و نیز اجرت‌المثل آن در غیر مورد عقود و قراردادها قائل به تفصیل شده و دعاوی قسم اول را منطوقاً از حیث صلاحیت محاکم در حکم منقول و

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آراء وحدت رویه
دعوی قسم دوم را مفهوماً از دعوی راجعه به غیر منقول دانسته است که نتیجتاً دعوی اخیرالذکر
تحت شمول حکم ماده ۲۳ قانون آیین دادرسی مدنی قرار می‌گیرد بنا به مراتب در اختلاف نظر حاصله
بین شعب ۳ و ۲۱ دیوان عالی کشور از یک طرف و ۱۳ و ۲۲ دیوان عالی کشور از طرف دیگر احکام
صادر از شعب ۱۳ و ۲۲ که در مسیر استنباط مذکور قرار دارد مورد تأیید می‌باشد این رأی بر طبق
قانون مربوط به وحدت رویه قضایی مصوب تیر ماه ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و برای دادگاه
ها در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

چکیده: دعوی مطالبه وجوه مربوط به غیرمنقول ناشی از عقود و قراردادهای از حیث صلاحیت
محاکم در حکم منقول و دعوی مطالبه وجوه مربوط به غیرمنقول و نیز اجرت المثل آن در
غیر مورد عقود و قراردادهای در زمره ی دعوی راجع به غیرمنقول قرار می‌گیرد.

مواد مرتبط:

ماده ۱۲ قانون آیین دادرسی مدنی

دعوی مربوط به اموال غیرمنقول اعم از دعوی مالکیت، مزاحمت، ممانعت از حق، تصرف عدوانی و سایر
حقوق راجع به آن در دادگاهی اقامه می‌شود که مال غیرمنقول در حوزه آن واقع است، اگرچه خواننده
در آن حوزه مقیم نباشد.

ماده ۲۰ قانون مدنی

کلیه دیون از قبیل قرض و ثمن مبیع و مال الاجاره عین مستأجره از حیث صلاحیت محاکم در حکم
منقول است ولو اینکه مبیع یا عین مستأجره از اموال غیرمنقوله باشد.

تست ۱: دعوایی که به خواسته یکصد میلیون ریال اجاره بهای ملکی تجاری که در تهران
واقع است و علیه خوانده ای باشد که مقیم کرمان است در چه مرجعی باید اقامه شود؟

(سراسری ۹۲)

- ۱) دادگاه عمومی حقوقی کرمان
- ۲) شورای حل اختلاف تهران
- ۳) دادگاه عمومی حقوقی تهران
- ۴) دادگاه عمومی حقوقی محل انعقاد قرارداد اجاره

پاسخ: گزینه «۱» صحیح است.

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آیین دادرسی مدنی

تست ۲: دعوی مطالبه وجوه مربوط به اموال غیرمنقول در غیر مورد عقود و قراردادها
(سراسری ۸۶)

- ۱) منقول و در صلاحیت محل وقوع مال غیرمنقول است.
- ۲) منقول و در صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده است.
- ۳) غیرمنقول و در صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده است.
- ۴) غیرمنقول و در صلاحیت دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول است.

پاسخ: گزینه «۴» صحیح است.

تست ۳: مالک با غاصب ملک خود توافق می کند که مبلغ مشخصی به عنوان اجرت المثل پرداخت شود. در صورت امتناع غاصب از پرداخت اجرت مورد توافق و طرح دعوی مزبور تابع کدام اموال است؟

- ۱) در حکم منقول
- ۲) منقول ذاتی
- ۳) در حکم غیر منقول
- ۴) غیرمنقول تبعی

پاسخ: گزینه «۱» صحیح است.

تست ۴: هرگاه محمد که ساکن کرج است خانه ای در بوشهر را به شخصی که مقیم اصفهان است بفروشد و بخواهد برای مطالبه ثمن طرح دعوی نماید دعوی خود را در کدام یک از دادگاه های عمومی باید اقامه کند. (ارشد سراسری ۷۸)

- ۱) کرج
- ۲) اصفهان
- ۳) بوشهر
- ۴) کرج یا بوشهر به انتخاب محمد

پاسخ: گزینه «۲» صحیح است.

آراء وحدت رویه

حقوق تجارت

رأی وحدت رویه شماره ۷۸۸ - ۱۳۹۹/۳/۲۷

موضوع: مطالبه خسارت تأخیر تأدیه از ضامن تاجر ورشکسته

متن رأی: مستفاد از مواد ۴۱۸، ۴۱۹ و ۴۲۱ قانون تجارت و سایر مقررات مربوط، طلبکاران ورشکسته حق مطالبه خسارت تأخیر تأدیه ایام توقف را از ورشکسته ندارند و حکم مقرر در مواد ۵۶۱ و ۵۶۲ قانون مذکور ناظر به زمانی است که تاجر بخواهد اعاده اعتبار (حقی) کند، که در رأی وحدت رویه شماره ۱۵۵ - ۱۳۴۷/۱۲/۱۴ هیأت عمومی دیوان عالی کشور نیز تصریح شده است. با توجه به اینکه مسئولیت ضامن در هر حال نمی‌تواند بیش از میزان مسئولیت مضمون‌عنه باشد، خسارت تأخیر تأدیه فوق‌الذکر از ضامن تاجر ورشکسته نیز قابل مطالبه نیست. بنا به مراتب، رأی شماره ۱۶۹ - ۱۳۹۸/۲/۹ شعبه هفدهم دادگاه تجدیدنظر استان تهران تا حدی که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص داده می‌شود. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی، در موارد مشابه برای شعب دیوان، دادگاه‌ها و سایر مراجع اعم از قضایی و غیر آن لازم‌الاتباع است.

چکیده: خسارت تأخیر تأدیه ایام توقف از ضامن تاجر ورشکسته قابل مطالبه نیست چرا که مسئولیت ضامن در هر حال نمی‌تواند بیش از میزان مسئولیت مضمون‌عنه باشد.

نکته: رأی وحدت رویه شماره ۱۵۵ مورخ ۱۳۴۷/۱۲/۱۴ ملاحظه شود.

مواد مرتبط:

ماده ۴۱۸ قانون تجارت

تاجر ورشکسته از تاریخ صدور حکم از مداخله در تمام اموال خود حتی آنچه که ممکن است در مدت ورشکستگی عاید او گردد ممنوع است. در کلیه اختیارات و حقوق مالی ورشکسته که استفاده از آن مؤثر در تأدیه دیون او باشد مدیر تصفیه قائم مقام قانونی ورشکسته بوده و حق دارد به جای او از اختیارات و حقوق مزبوره استفاده کند.

ماده ۴۱۹ قانون تجارت

از تاریخ حکم ورشکستگی هر کس نسبت به تاجر ورشکسته دعوی از منقول یا غیرمنقول داشته باشد باید بر مدیر تصفیه اقامه یا به طرفیت او تعقیب کند، کلیه اقدامات اجرایی نیز مشمول همین دستور خواهد بود.

ماده ۴۲۱ قانون تجارت

همین که حکم ورشکستگی صادر شد قروض مؤجل با رعایت تخفیفات مقتضیه نسبت به مدت به قروض حال مبدل می‌شود.

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آراء وحدت رویه

ماده ۵۶۱ قانون تجارت

هر تاجر ورشکسته که کلیه دیون خود را با متفرعات و مخارجی که به آن تعلق گرفته است کاملاً بپردازد حقاً اعاده اعتبار می‌نماید.

ماده ۵۶۲ قانون تجارت

طلبکارها نمی‌توانند از جهت تأخیری که در اداء طلب آن‌ها شده است برای بیش از پنجاه سال مطالبه متفرعات و خسارت نمایند و در هر حال متفرعاتی که مطالبه می‌شود در سال نباید بیش از صدی هفت طلب باشد.

رأی وحدت رویه شماره ۷۸۹ - ۱۳۹۹/۴/۳

موضوع: مهلت اعتراض اشخاص ذی‌نفع به احکام ورشکستگی

متن رأی: با توجه به اینکه به لحاظ وضعیت خاص ورشکستگی و احکام راجع به آن و لزوم تسریع در انجام عملیات تصفیه، مقررات خاصی در قانون تجارت وضع شده و از جمله فصل مخصوصی به طرق شکایت از احکام صادره راجع به ورشکستگی تحت همین عنوان اختصاص داده شده و آگهی کردن حکم ورشکستگی الزامی شده و در ماده ۵۳۷ همین قانون مبدأ اعتراض اشخاص ذی‌نفع به نحو مطلق، تاریخ اعلان (آگهی) احکام راجع به ورشکستگی دانسته شده است و قرینه کافی بر نسخ مقررات خاص مذکور به موجب مقررات عام قانون مؤخرالتصویب آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی وجود ندارد و با عنایت به اصل عدم نسخ، اعتراض کلیه اشخاص ذی‌نفع به احکام ورشکستگی، خارج از مهلت‌های مذکور در ماده ۵۳۷ قانون یاد شده در دادگاه صادرکننده حکم قابلیت استماع ندارد. بنا به مراتب، رأی شماره ۲۸۴ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۷ شعبه دهم دادگاه تجدیدنظر استان اصفهان که با این نظر انطباق دارد به اکثریت قاطع آراء هیأت عمومی صحیح و مطابق قانون تشخیص داده می‌شود. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی، در موارد مشابه برای شعب دیوان، دادگاه‌ها و سایر مراجع اعم از قضایی و غیر آن لازم‌الاتباع است.

چکیده: مبدأ اعتراض اشخاص ذی‌نفع به حکم ورشکستگی، تاریخ اعلان (آگهی) حکم مذکور است، لذا اعتراض کلیه اشخاص ذی‌نفع به حکم ورشکستگی، خارج از مهلت‌های مذکور در ماده ۵۳۷ قانون تجارت در دادگاه صادرکننده حکم قابلیت استماع ندارد.

آرای وحدت رویه

حقوق جزا

رأی وحدت رویه شماره ۷۹۹-۱۳۹۹/۷/۱۵

موضوع: مسئولیت هر یک از سارقان در رد مال

متن رأی: در موارد شرکت در سرقت، مسئولیت هر یک از سارقان در رد مال به میزان مالی است که تحصیل کرده است و دادگاه در اجرای ماده ۶۶۷ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ و ماده ۲۱۴ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ و ماده ۱۹ قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ حدود مسئولیت هر یک از سارقان را بر همین اساس مشخص می کند و اگر میزان مال تحصیل شده توسط هر یک از سارقان معلوم نباشد، با توجه به اصل تساوی مسئولیت که از جمله در مواد ۴۵۳، ۵۲۶ و ۵۳۳ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ مورد پذیرش قانونگذار قرار گرفته است، مسئولیت سارقان در رد مال مسروقه به طور مساوی است. براین اساس، رأی شعبه بیست و هفتم دادگاه تجدیدنظر استان اصفهان که با این نظر مطابقت دارد به اکثریت آراء، صحیح و قانونی تشخیص داده

می شود. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی، در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور، دادگاه ها و سایر مراجع اعم از قضایی و غیر آن لازم الاتباع است.

چکیده: در موارد شرکت در سرقت، مسئولیت هر یک از سارقان در رد مال، به میزانی است که تحصیل کرده است و اگر میزان مال تحصیل شده توسط هر یک از سارقان معلوم نباشد، مسئولیت سارقان در رد مال مسروقه به طور مساوی است.

مواد مرتبط:

ماده ۲۱۴ قانون مجازات اسلامی

مجرم باید مالی را که در اثر ارتکاب جرم تحصیل کرده است، اگر موجود باشد عین آن را و اگر موجود نباشد مثل آن را و در صورت عدم امکان رد مثل، قیمت آن را به صاحبش رد کند و از عهده خسارات وارده نیز برآید. هرگاه از حیث جزائی وجهی برعهده مجرم تعلق گیرد، استرداد اموال یا تأدیه خسارت مدعیان خصوصی بر آن مقدم است.

ماده ۱۹ قانون آیین دادرسی کیفری

دادگاه در مواردی که حکم به رد عین، مثل و یا قیمت مال صادر می کند، مکلف است میزان و مشخصات آن را قید و در صورت تعدد محکوم علیه، حدود مسؤلیت هر یک را مطابق مقررات مشخص کند.

تبصره- در صورتی که حکم به پرداخت قیمت مال صادر شود، قیمت زمان اجرای حکم، ملاک است.

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آراء وحدت رویه

ماده ۴۵۳ قانون مجازات اسلامی

ماده ۴۵۳- هرگاه دو یا چند نفر به نحو اشتراک مرتکب جنایت موجب دیه گردند، حسب مورد هریک از شرکا یا عاقله آن‌ها به طور مساوی مکلف به پرداخت دیه است.

ماده ۵۲۶ قانون مجازات اسلامی

ماده ۵۲۶- هرگاه دو یا چند عامل، برخی به مباشرت و بعضی به تسبیب در وقوع جنایتی، تأثیر داشته باشند، عاملی که جنایت مستند به اوست ضامن است و چنانچه جنایت مستند به تمام عوامل باشد به طور مساوی ضامن می‌باشند مگر تأثیر رفتار مرتکبان متفاوت باشد که در این صورت هریک به میزان تأثیر رفتارشان مسؤول هستند. در صورتی که مباشر در جنایت بی اختیار، جاهل، صغیر غیرممیز یا مجنون و مانند آن‌ها باشد فقط سبب، ضامن است.

ماده ۵۳۳ قانون مجازات اسلامی

ماده ۵۳۳- هرگاه دو یا چند نفر به نحو شرکت سبب وقوع جنایت یا خسارتی بر دیگری گردند به طوری که آن جنایت یا خسارت به هر دو یا همگی مستند باشد، به طور مساوی ضامن می‌باشند.

رای وحدت رویه شماره ۷۹۸ - ۱۳۹۹/۷/۱۵

موضوع: شمول مجازات مقرر در ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی نسبت به کارکنان بانک های خصوصی

متن رأی: مطابق ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ مأمورین به خدمات عمومی همانند کارکنان دولت مشمول حکم مقرر در خصوص تصرف غیر قانونی نسبت به وجوه یا سایر اموال سپرده شده به آنها برحسب وظیفه هستند. کارکنان بانک های خصوصی که تحت نظارت بانک مرکزی، به ارائه خدمات گسترده پولی و بانکی به مردم می پردازند، از مصادیق مأمورین به خدمت عمومی محسوب می شوند و مشمول مجازات مقرر در ماده فوق الذکر هستند. براین اساس، رأی شعبه ۱۴ دادگاه تجدیدنظر استان یزد تا حدی که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء، صحیح و قانونی تشخیص داده می شود. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور، دادگاه ها و سایر مراجع اعم از قضایی و غیر آن لازم الاتباع است.

چکیده: کارکنان بانک های خصوصی که تحت نظارت بانک مرکزی به ارائه خدمات گسترده پولی و بانکی به مردم می پردازند، از مصادیق مأمورین به خدمات عمومی محسوب می شوند و مشمول حکم مقرر در خصوص تصرف غیرقانونی نسبت به وجوه یا سایر اموال سپرده شده به آنها بر حسب وظیفه هستند.

آراء وحدت رویه

آیین دادرسی کیفری

رأی وحدت رویه شماره ۵۲۴ - ۱۳۶۸/۱/۲۹

موضوع: عدم تطبیق جهات رد دادرسی به رسیدگی دیوان عالی کشور به درخواست اعاده دادرسی

متن رأی: جهت رد دادرسی در امور جزایی در ماده ۳۳۲ قانون آئین دادرسی کیفری (ماده ۴۲۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲) تصریح شده و رسیدگی دیوان عالی کشور مبنی بر تنفیذ یا عدم تنفیذ نظر دادگاه کیفری ۱ با هیچ یک از جهات مزبور تطبیق نمی کند تا مجوز رد دادرسی برای رسیدگی به درخواست اعاده دادرسی باشد اظهار عقیده در موضوع دعوی هم که به شرح بند ۷ ماده ۲۰۸ قانون آئین دادرسی مدنی (بند د ماده ۹۱ قانون آیین دادرسی مدنی) از موارد رد دادرسی محسوب شده منصرف از این مورد است زیرا در اعاده دادرسی مسائلی عنوان می شود که قبلاً مطرح نشده و سابقه رسیدگی ندارد. بنابراین رأی شعبه بیستم دیوان عالی کشور مبنی بر رسیدگی به درخواست اعاده دادرسی صحیح و منطبق با موازین قانونی است.

این رأی بر طبق ماده واحده قانون وحدت رویه قضایی مصوب ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه ها در موارد مشابه لازم الاتباع است.

چکیده: رسیدگی دیوان عالی کشور مبنی بر تنفیذ یا عدم تنفیذ نظر دادگاه کیفری یک با هیچ یک از جهات مزبور تطبیق نمی کند تا جواز ردّ دادرسی برای رسیدگی به درخواست اعاده دادرسی باشد. اظهار عقیده در موضوع هم که به شرح بند (د) ماده ۹۱ قانون آیین دادرسی مدنی از موارد ردّ دادرسی محسوب شده، منصرف از این مورد است.

مواد مرتبط:

ماده ۴۲۱ قانون آیین دادرسی کیفری

دادرسی در موارد زیر باید از رسیدگی امتناع کند و طرفین دعوی نیز می توانند در این موارد ایراد رد دادرسی کنند:

الف- قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر طبقه بین دادرسی و یکی از طرفین دعوی یا شریک یا معاون جرم وجود داشته باشد.

ب- دادرسی، قیم یا مخدوم یکی از طرفین دعوی باشد یا یکی از طرفین، مباشر امور دادرسی یا امور همسر وی باشد.

پ- دادرسی، همسر و یا فرزند او، وارث یکی از طرفین دعوی یا شریک یا معاون جرم باشند.

ت- دادرسی در همان امر کیفری قبلاً تحت هر عنوان یا سمتی اظهار نظر ماهوی کرده یا شاهد یکی از طرفین بوده باشد.

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آیین دادرسی کیفری
ث- بین دادرس، پدر و مادر، همسر و یا فرزند او و یکی از طرفین دعوی یا پدر و مادر، همسر و یا فرزند او، دعوای حقوقی یا کیفری مطرح باشد یا در سابق مطرح بوده و از تاریخ صدور رأی قطعی، بیش از دو سال نگذشته باشد.

ج- دادرس، همسر و یا فرزند او نفع شخصی در موضوع مطروحه داشته باشند.
تبصره - شکایت انتظامی از جهات رد دادرس محسوب نمی شود.

ماده ۹۱ قانون آیین دادرسی مدنی

دادرس در موارد زیر باید از رسیدگی امتناع نموده و طرفین دعوا نیز می توانند او را رد کنند.

الف - قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر طبقه بین دادرس با یکی از اصحاب دعوا وجود داشته باشد.

ب - دادرس قیم یا مخدوم یکی از طرفین باشد و یا یکی از طرفین مباشر یا متکفل امور دادرس یا همسر او باشد.

ج- دادرس یا همسر یا فرزند او، وارث یکی از اصحاب دعوا باشد.

د - دادرس سابقاً در موضوع دعوای اقامه شده به عنوان دادرس یا داور یا کارشناس یا گواه اظهارنظر کرده باشد.

ه- بین دادرس و یکی از طرفین و یا همسر یا فرزند او دعوای حقوقی یا جزایی مطرح باشد و یادر سابق مطرح بوده و از تاریخ صدور حکم قطعی دو سال نگذشته باشد.

و- دادرس یا همسر یا فرزند او دارای نفع شخصی در موضوع مطروح باشند.

رأی وحدت رویه شماره ۵۱۷ - ۱۳۶۷/۱۱/۱۸

موضوع: اعتراض به قرار منع تعقیب و موارد رد دادرس

متن رأی: نظر دادرس دادگاه کیفری بر قابل تعقیب دانستن متهم که ضمن رسیدگی به شکایت از قرار منع پیگرد ابراز شود اظهار عقیده در موضوع اتهام محسوب نبوده و از موارد رد دادرس نمی باشد بنابراین رأی شعبه ۱۱ دیوان عالی کشور تا حدی که با این نظر مطابقت دارد صحیح تشخیص می شود.

این رأی بر طبق ماده واحده قانون وحدت رویه قضایی مصوب ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه ها در موارد مشابه لازم الاتباع است.

چکیده: نظر دادرس دادگاه کیفری بر قابل تعقیب دانستن متهم که ضمن رسیدگی به شکایت از قرار منع تعقیب ابراز شود؛ اظهار عقیده در موضوع اتهام محسوب نبوده و از موارد رد دادرس نمی باشد.

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آراء وحدت رویه

مواد مرتبط:

ماده ۴۲۱ قانون آیین دادرسی کیفری

دادرس در موارد زیر باید از رسیدگی امتناع کند و طرفین دعوی نیز می توانند در این موارد ایراد رد دادرس کنند:

الف- قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر طبقه بین دادرس و یکی از طرفین دعوی یا شریک یا معاون جرم؛ وجود داشته باشد.

ب- دادرس، قیم یا مخدوم یکی از طرفین دعوی باشد یا یکی از طرفین، مباشر امور دادرس یا امور همسر وی باشد.

پ- دادرس، همسر و یا فرزند او، وارث یکی از طرفین دعوی یا شریک یا معاون جرم باشند.

ت- دادرس در همان امر کیفری قبلاً تحت هر عنوان یا سمتی اظهار نظر ماهوی کرده یا شاهد یکی از طرفین بوده باشد.

ث- بین دادرس، پدر و مادر، همسر و یا فرزند او و یکی از طرفین دعوی یا پدر و مادر، همسر و یا فرزند او، دعوای حقوقی یا کیفری مطرح باشد یا در سابق مطرح بوده و از تاریخ صدور رأی قطعی، بیش از دو سال نگذشته باشد.

ج- دادرس، همسر و یا فرزند او نفع شخصی در موضوع مطروحه داشته باشند.

تبصره - شکایت انتظامی از جهات رد دادرس محسوب نمی شود.

تست: قاضی دادگاه قرار منع تعقیب را فسخ و قرار جلب به دادرسی صادر می کند. برای

رسیدگی به آن جرم (آزاد ۸۹)

(۱) مشمول جهات رد است.

(۲) نباید به آن شعبه ارجاع شود.

(۳) مشمول جهات رد نیست.

(۴) باید به آن شعبه ارجاع شود.

پاسخ: گزینه «۳» صحیح است.

رأی وحدت رویه شماره ۵۰۹ - ۱۳۶۷/۳/۴

موضوع: مرجع صالح جهت رسیدگی به جرم اختلاس

متن رأی: مجازات کیفری جرم اختلاس در ماده ۵۷ قانون تعزیرات، پنج سال حبس معین شده و رد وجه یا مال مورد اختلاس به هر میزانی که باشد جای نقدی یا مجازات محسوب نبوده و در امر صلاحیت دادگاه تأثیری ندارد بنابراین رسیدگی به جرم اختلاس در صلاحیت دادگاه کیفری ۲ می باشد و رأی شعبه ۱۱ دیوان عالی کشور که با این نظر مطابقت دارد صحیح تشخیص می شود این رأی

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آیین دادرسی کیفری طبق ماده واحده قانون وحدت رویه قضایی مصوب ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه ها در موارد مشابه لازم الاتباع است.

چکیده: رسیدگی به جرم اختلاس در صلاحیت دادگاه کیفری ۲ می باشد.

مواد مرتبط:

ماده ۳۰۱ قانون آیین دادرسی کیفری

دادگاه کیفری دو صلاحیت رسیدگی به تمام جرائم را دارد، مگر آنچه به موجب قانون در صلاحیت مرجع دیگری باشد.

ماده ۳۰۲ قانون آیین دادرسی کیفری

به جرائم زیر در دادگاه کیفری یک رسیدگی می شود:

الف- جرائم موجب مجازات سلب حیات

ب- جرائم موجب حبس ابد

پ - جرائم موجب مجازات قطع عضو یا جنایات عمدی علیه تمامیت جسمانی با میزان نصف دیه کامل یا بیش از آن

ت - جرائم موجب مجازات تعزیری درجه سه و بالاتر

ث- جرائم سیاسی و مطبوعاتی

تست: اگر رئیس آموزش و پرورش شهرستانی مرتکب جرم اختلاس کشور (آزاد۹۰)

(۱) دادگاه کیفری ۲ محل وقوع جرم صالح است.

(۲) دادگاه کیفری محل وقوع جرم صالح است.

(۳) دادگاه کیفری مرکز استان مربوطه صالح است.

(۴) دادگاه انقلاب صالح است.

پاسخ: گزینه «۳» صحیح است.

رأی وحدت رویه شماره ۵ - ۱۳۶۳/۲/۱۹

موضوع: رسیدگی غیابی به جرم صدور چک بلامحل

متن رأی: هرگاه پرونده مربوط به اتهام صدور چک بلامحل طبق موازین قانونی معد برای اظهارنظر باشد رسیدگی و صدور حکم در غیاب متهم خالی از اشکال است در مواردی که شاکی گذشت نماید دادگاه به موجب ماده ۱۵۹ قانون تعزیرات و ماده ۱۱ قانون صدور چک مصوب تیر ماه ۱۳۵۵ مکلف به

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آراء وحدت رویه
صدور رأی به موقوفی تعقیب می‌باشد بنابراین آراء شعب ۸۹ و ۵۳ و ۱۶۷ دادگاه های کیفری ۲ تهران
از این جهت به نظر اکثریت اعضاء هیأت عمومی دیوان عالی کشور صحیحاً صادر گردیده است. این رأی
به تجویز ماده ۳ قانون اضافه شده به قانون آیین دادرسی کیفری در موارد مشابه برای دادگاه ها
لازم‌الاتباع است.

چکیده: هرگاه پرونده مربوط به اتهام صدور چک بلامحل طبق موازین قانونی معد برای
اظهار نظر باشد، رسیدگی و صدور حکم در غیاب متهم بدون اشکال است و در مواردی که
شاکی گذشت نماید دادگاه مکلف به صدور رأی به موقوفی تعقیب می باشد.

مواد مرتبط:

ماده ۱۰۰ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲

در جرائم تعزیری قابل گذشت، گذشت شاکی یا مدعی خصوصی حسب مورد موجب موقوفی تعقیب یا
موقوفی اجرای مجازات است.

تبصره ۱- جرائم قابل گذشت، جرائمی می‌باشند که شروع و ادامه تعقیب و رسیدگی و اجرای مجازات،
منوط به شکایت شاکی و عدم گذشت وی است.

تبصره ۲- جرائم غیر قابل گذشت، جرائمی می‌باشند که شکایت شاکی و گذشت وی در شروع به
تعقیب و رسیدگی و ادامه آنها و اجرای مجازات تأثیری ندارد.

تبصره ۳- مقررات راجع به گذشت، شاکی در مورد مجازات های قصاص نفس و عضو، حد قذف و حد
سرقت همان است که در کتاب دوم «حدود» و سوم «قصاص» این قانون ذکر شده است. گذشت شاکی
در سایر حدود تأثیری در سقوط و تخفیف مجازات ندارد.

ماده ۴۰۶ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲

در تمام جرائم، به استثنای جرائمی که فقط جنبه حق الهی دارند، هرگاه متهم یا وکیل او در هیچ یک
از جلسات دادگاه حاضر نشود یا لایحه دفاعیه نفرستاده باشد، دادگاه پس از رسیدگی، رأی غیابی صادر
می کند. در این صورت، چنانچه رأی دادگاه مبنی بر محکومیت متهم باشد، ظرف بیست روز از تاریخ
ابلاغ واقعی، قابل واخواهی در همان دادگاه است و پس از انقضای مهلت واخواهی برابر مقررات حسب
مورد قابل تجدید نظر یا فرجام است. مهلت واخواهی برای اشخاص مقیم خارج از کشور، دو ماه است.

تبصره ۱- هرگاه متهم در جلسه رسیدگی حاضر و در فاصله تنفس یا هنگام دادرسی بدون عذر موجه
غائب شود، دادگاه رسیدگی را ادامه می دهد. در این صورت حکمی که صادر می شود، حضوری است.

تبصره ۲- حکم غیابی که ظرف مهلت مقرر از آن واخواهی نشود، پس از انقضای مهلت های واخواهی و
تجدید نظر یا فرجام به اجراء گذاشته می شود. هرگاه حکم دادگاه ابلاغ واقعی نشده باشد، محکوم علیه
می تواند ظرف بیست روز از تاریخ اطلاع، واخواهی کند که در این صورت، اجرای رای، متوقف و متهم

مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل آیین دادرسی کیفری
تحت الحفظ به همراه پرونده به دادگاه صادر کننده حکم اعزام می شود. این دادگاه در صورت اقتضاء
نسبت به اخذ تأمین یا تجدید نظر در تأمین قبلی اقدام می کند.
تبصره ۳- در جرائمی که فقط جنبه حق الهی دارند، هرگاه محتویات پرونده، مجرمیت متهم را اثبات
نکند و تحقیق از متهم ضروری نباشد، دادگاه می تواند بدون حضور متهم، رأی بر براءت او صادر کند.

ماده ۱۲ قانون صدور چک (اصلاحی ۱۳۸۲/۶/۲)

در موارد زیر صادرکننده چک قابل تعقیب کیفری نیست:
الف- در صورتی که ثابت شود چک سفید امضاء داده شده باشد.
ب- هرگاه در متن چک، وصول وجه آن منوط به تحقق شرطی شده باشد.
ج- چنانچه در متن چک قید شده باشد که چک بابت تضمین انجام معامله یا تعهدی است.
د- هرگاه بدون قید در متن چک ثابت شود که وصول وجه آن منوط به تحقق شرطی بوده یا چک بابت
تضمین انجام معامله یا تعهدی است.
ه- در صورتی که ثابت گردد چک بدون تاریخ صادر شده و یا تاریخ واقعی صدور چک مقدم بر تاریخ
مندرج در متن چک باشد.

تست: کدام گزینه در خصوص اتهام صدور چک بلامحل صحیح است؟

- ۱) امکان صدور رأی غیابی در خصوص این اتهام وجود ندارد.
- ۲) امکان صدور رأی غیابی در خصوص این اتهام وجود دارد.
- ۳) با گذشت شاکی دادگاه مکلف است قرار موقوفی تعقیب صادر کند.
- ۴) گزینه ۲ و ۳

پاسخ: گزینه «۴» صحیح است.